

SAMPLE
SEFER BEREISHIS NOW IN STORES!

מאוצרות
לקוטי
שיחות

יום הכפורים YOM KIPPUR

SELECTIONS FROM
LIKKUTEI
SICHOS

INSIGHTS INTO THE FESTIVALS

BY THE LUBAVITCHER REBBE

EXCERPT FROM

מאוצרות

לקוטי שיחות

SELECTIONS FROM

LIKKUTEI SICHOS

Translated and Annotated by
Rabbi Eliyahu Touger and Rabbi Sholom Ber Wineberg

יום הכפורים

YOM KIPPUR

Foreword

In honor of the release of our first volume of Sichos on Chumash Breishis we present a second free sample Sicha. This Sicha is about Yom Kippur. We are confident that this translation and format will make the learning of the Rebbe's Torah in the original more accessible and meaningful to the English speaking crowd.

We take this opportunity to wish all our readers a Chasima UGmar Chasima Tova, may you be signed in for a good and sweet year in every area of your lives, both materially and spiritually. This past year at SIE has seen challenges - with the untimely passing of Reb Yonah Avtzon OBM - and yet, taking the words of the Rebbe that "you will find comfort in continued growth" SIE has since grown and expanded on so many levels, and this Likutei Sichos project is the crown jewel of our upcoming endeavors. We thank you all for your support and encouragement during this period and may the coming year bring with it unlimited joy with the coming of Moshiach Now!

Sichos In English

Erev Yom Kippur, 5780 (2019)

Making Eretz Yisrael Our Spiritual Inheritance

The Many Faces of Rashi's Commentary

As has been mentioned several times,¹ the fundamental purpose of *Rashi's* commentary on the Torah is to explain the simple meaning of the verse, phrase, or word he focuses on. In many places *Rashi* himself emphasizes that this is his objective. Nevertheless, his commentary also includes and alludes to "wondrous concepts" from all the other levels of interpretation of the Torah, as stated by *Sholah*.² And his commentary includes even "the secrets of the Torah," as reflected in the Alter Rebbe's adage that *Rashi's* commentary on the *Chumash* is "the wine of the Torah."

If the above applies to *Rashi's* commentary as a whole, it certainly applies to the first passage in his commentary,³ for often the fundamental thrust of a subject is alluded to at its beginning.⁴ Thus, it is understood that "the wine of

א. דובר כ"ס, דאף שעיקר ענין של פס' "עתי" הוא לנאר נשמות של מוקדא, ממדנש בדברי רש"י עצמו בנ"ב סקומות, כ"ט מל"ט תמידים במדש"י ב"ט ענינש מוטלעם של שאר חלקי התורה, כמבאר בש"ד, ו"ט, ו"ח דאורייתא, וכוונת פתגם ארמון ס' פס'י על החטש הא-יגנה של תורה.

ובמובן דמקין שדורשים אמונים בשמיות לכלול פירושו על התורה, עמ"כ שכן הוא מונע להפסיקא הראשונה שפס'י עול"ת ובמלל הרי כענין בחתולת כ"ט ענינש שמונעם הם עיקר חובנ' וכן כ"ט שתייה על

preceded his, although these commentators did not follow *Rashi's* approach, i.e., (to present only the simple meaning of Scripture). Nevertheless, in his commentary, *Rashi* mentions only several of them (the Midrashim, R. Moshe Halbutsh, and others).

6. This is the inner rationale why rather than abbreviations using the first letter(s) of a word or phrase(s) are of significance. Indeed, one sage (*Shabbos 103a*) maintains that Scripture itself covers insights by means of coded letters.

1. See *Likkutei Sichos*, Vol. 5, p. 1, et al.

2. See *Rashi's* commentary to this week's Torah reading, *Revelation* 3:8, 24. See also his commentary to *Revelation* 3:22, 4:8, 6:3, in which *Rashi* explains on the simple meaning the text is apparent.

3. *Shelah*, *Shema*, p. 181a. See also *Shelah's* comments regarding *Rashi's* commentary on the Talmud in his *Torah shelai Peh, Klafei Rashi*.

4. *Haparnas* *Im*, p. 24, entry 19 *Torah*.

See *Inveni Rosh*, *Shema* *Haketer* *Shema*, sec. 53E, et al., where the term "the wine of the Torah" is identified with "the secrets of the Torah," i.e., the mystic truths of *panim be'panim*. Consult that source.

5. In particular since the first prong of *Rashi's* commentary can be considered a preface to his entire commentary. For, unlike the *Fara*, *Rambam*, and others, *Rashi* did not compose a preface to his commentary on the Torah.

Rashi certainly knew of several commentaries on the Torah that

BEREISHIS I | א ראשית

LIKKUTEI SICHOS, VOLUME 10, P. 11FF

Adapted from a sichah delivered on Shabbos Parshas Bereishis, 5731 (1970)

Introduction

The way a writer opens his work reveals much about his fundamental thrust and intent. This is certainly true when speaking about a Torah giant like *Rashi*, whose precise choice of wording has attracted the careful attention of scholars over the course of history.

The Rebbe dedicated a unique focus to *Rashi's* teaching. At every *Shabbos farbrengen* from 5725 (1964) to 5749 (1989), the Rebbe would explain *Rashi's* interpretation of a verse from the weekly Torah reading. In the preceding and following years as well, *Rashi's* teachings featured prominently in the lessons and themes that the Rebbe would communicate.

Among all of *Rashi's* teachings, the one that the Rebbe would highlight most frequently was *Rashi's* opening statement in his commentary on the Torah.¹ A number of *sichos* appear on this subject in his edited works, and he referred to it countless times in his talks.

Rashi begins:

Rabbi Yitzchak commented: It would seem that the Torah should only have begun from, "This mouth shall be for you," for it is the first commandment given to Israel, the Jewish people. Why did G-d begin the Torah with "In the beginning?" Because of the message implied by the verse: "The strength of His works He related to His people, to give them the inheritance of nations."

If the nations of the world will tell Israel, "You are robbers, for you conquered the lands of seven nations," Israel will respond to their accusation: "The entire earth belongs to the Holy One, blessed be He; He created it and gave it to whomever He deemed proper."

As the Rebbe explains in the *sichah* below, *Rashi* invites a person to adopt a way of thinking that stems from the Torah's wisdom rather than that of prevailing social norms. In this way, it not only provides guidelines on how to answer the non-Jewish nations, but also arms a Jew with the insight and perspective that enables him – to borrow the words of the Rebbeim² – to "Make Eretz Yisrael here." It aligns him with G-d's intent and empowers him to conduct his everyday life in any and all settings in a manner befitting for G-d to manifest His providence as He does in Eretz Yisrael.

1. As the Rebbe emphasizes in the *sichah* (see footnote 3 of the *sichah*), unlike many other commentators, *Rashi* did not compose a foreword or a preface

to his commentary. Thus, this opening prong can be seen as an introduction, clarifying the intent of his work.

2. *Shmos* 12:2.

3. *Tehillim* 111:8.

4. *Gross* *Kadosh* of the Rebbe Rayatz, Vol. 1, Letter no. 274, et al.

SPECIAL FEATURES

Extensive interpolation enabling thorough comprehension and a flowing read.

Careful translation of the Rebbe's words, including all the footnotes

Detailed notes and explanations enhancing the understanding of both beginners and advanced students

The Rebbe's sichah, not someone's take on it

An attractive layout that presents all the above in an inviting and user-friendly format

Three sichos for each parsha, providing a multi-dimensional picture of the Rebbe's scholarship

INSIGHTS INTO THE WEEKLY PARSHA

BY THE LUBAVITCHER REBBE

LIKKUTEI SICHOS

IN ENGLISH

When the Author of the greatest book ever written desired to communicate His intent to His readership, He gave them a coded message meaning, “I wrote down and gave over Myself.” Often, the Rebbe would explain that since “tzaddikim resemble their Creator,” in a similar manner, when a tzaddik composes a work, he invests not only his thought, but something of the core of his being in the book he has authored.

In Likkutei Sichos, the Rebbe communicated his written legacy – his multi-dimensional interpretations of Biblical, Talmudic, and Kabbalistic texts, his vision for the Jewish people, his yearning for Mashiach, and so much more. But far beyond the intellectual dimensions of the studies contained in this work, he imparted himself.

For this reason, in seeking to share this treasure with an English readership, we realized that we had to present a translation, not an adaptation. These are not someone else’s understanding of what he thought the Rebbe was saying. These are the Rebbe’s own words – but in English, in a comfortable, accessible form.

To make that possible, it was necessary to weave interpolations and explanations into the original text. However, to preserve the integrity of the Rebbe’s teachings, a distinctive layout was creatively designed to enable a reader to differentiate between the Rebbe’s words and those of the translator.

This is the masterwork that we are humbled to present to all those whose lives were touched by the Rebbe. Learn from Selections From Likkutei Sichos. Internalize your connection with the Rebbe and allow it to energize your life. Share the inspiration with others. Hasten the Geulah.

YOM KIPPUR | יום הכיפורים

LIKKUTEI SICHOS, VOLUME 4, P. 1149FF.

Adapted from the *maamar* entitled *Vichol Adam*, 5723, [1962,] and a *sichah* delivered at *Simchas Beis HaShoevah*, 5723, [1962]

Introduction

The traditional interpretation of the word *Neilah*, the name of the final prayer service of Yom Kippur, is “locking.” The gates of Heaven are closing and we must hurry to get in one last prayer.

In the *sichah* to follow, the Rebbe introduces a different interpretation. Yes, the gates are closing, but the Jews are inside, not outside. It is *cheder yichud*. Each Jew and our people as a whole are bonded with G-d in an intimate connection upon which no one can intrude or disturb.

This is the secret of the atonement granted Yom Kippur. On that day, a level of the soul that is utterly united with G-d shines forth. This level of connection is entirely transcendent. It cannot be established through our Divine service, but rather results from the inherent connection every Jew shares with G-d because his soul is “an actual part of G-d.”¹ No blemish or sin can affect this level of connection. And when this bond is manifest, all blemishes fall away as a matter of course.

The revelation of this bond on Yom Kippur sets the tone for a Jew’s Divine service throughout the year to come, enabling him to see every *mitzvah* and act of service he performs as an expression of this inner connection. This calls forth a *chasimah* and a *g’mar chasimah tovah* for a year of blessing in both material and spiritual matters, including the most complete blessing, the coming of *Mashiach*; may it be in the immediate future.

1. *Tanya*, ch. 2.

Yom Kippur - Essence to Essence

The Essence of the Day

The *Talmud*¹ describes a difference of opinion regarding G-d's pardoning of our sins on Yom Kippur:

The Sages maintain that “Yom Kippur atones only for those who repent,” while Rebbe (Rabbi Yehudah HaNasi) states, “Whether or not one repents, Yom Kippur atones,” for “the essence of the day brings about atonement.”² The *halachah* is decided according to our Sages.³

To clarify: The Sages do not differ with Rebbe; they do not see “the essence of the day” as lacking the power to bring about atonement in its own right and requiring *teshuvah* to achieve that purpose. They, too, maintain that it is “the essence of the day” that atones,⁴ for a person cannot reach the level of atonement attained by virtue of “the essence of the day” with *teshuvah* alone.

The difference between the opinions of

א. אין גמרא' איז דא א פלוגתא וועגן דער כפרת עוונות פון יו"כ: די רבנן זאגן: "יוה"כ אין מכפר אלא על השבים" (יום כיפור איז מכפר נאָר אויף די וואָס טוען תשובה) און רבי זאָגט: בין עשה תשובה בין לא עשה תשובה יוה"כ מכפר" (סיי ער האָט געטאָן תשובה און סיי ער האָט ניט געטאָן תשובה איז יו"כ אויף אים מכפר), ווייל "עיצומו של יום (דער עצם טאָג איז) מכפר". דער דין² איז ווי די רבנן.

דער ביאור אין דער פלוגתא איז ניט אז די רבנן האַלטן אז "עיצומו של יום" איז ניט מכפר און נאָר תשובה איז מכפר. אויך לויט די רבנן איז "עיצומו של יום מכפר",³ ד.ה. אז דער מענטש אַליין קען מיט זיין תשובה ניט צוקומען צו אַט-דער כפרה וואָס עס גיט דער "עיצומו של יום".

1. *Shevuos* 13a.

2. The expression *itzumo shel yom* is found in several places in the Talmud (*Yoma* 81a, *Sukkah* 41b, *Menachos* 68b). Within the context of those passages, the most fitting translation would be “the day itself.”

The expression *itzumo shel yom mechaper*, literally, “the day itself brings atonement,” is not found in the Talmud itself. *Rambam* (*Hilchos Teshuvah* 1:3-4) uses the expression *atzmo*

shel yom hakippurim mechaper, which has the same connotation. Later scholars (Rabbeinu Bachya, *Or HaChayim*, *Vayikra* 23:28; *Minchas Chinuch*, *mitzvah* 364; *et al.*) have fused *Rambam's* words with the Talmud's phrase.

Etzem (עצם), the root letters of the word *itzumo* (עיצומו), also means “essence.” To highlight the concept that the atonement brought about by Yom Kippur stems from the essential bond between the Jews and G-d, we have translated

the phrase as above. See *Likkutei Sichos*, Vol. 29, p. 203, footnote 7.

3. *Rambam*, *Hilchos Teshuvah* 1:3; *Hilchos Shegagos* 3:10, cited by the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch* 607:16.

4. This is reflected in the fact that *Rambam* (*loc. cit.*:3-4) uses the expression, “the day of Yom Kippur itself brings atonement,” although he accepts the position of our Sages.

Rebbe and our Sages is: How is it possible for a person to attain the atonement brought about by the essence of the day? Rebbe maintains that, when Yom Kippur comes, the power of “the essence of the day” shines so intensely that even if a Jew does not repent his sins are wiped away.

Our Sages, by contrast, maintain⁵ that for the atonement brought about by the essence of the day to be effective, it must be accompanied by *teshuvah*. Nevertheless, for the atonement brought about by the essence of the day is far loftier and more encompassing than that brought about by *teshuvah*. Thus, both opinions agree that the essence of the day brings about atonement.⁶

On this basis, we can also understand our Sages’ interpretation⁷ of the verse,⁸ “Seek G-d when He is to be found” as “These are the ten days between Rosh HaShanah and Yom Kippur.” On one hand, Rosh HaShanah and Yom Kippur are included in the sum of these ten days; without them there would not be “Ten Days of *Teshuvah*.” Simultaneously, the fundamental dimension of both Rosh HaShanah and Yom Kippur is not that they are “days of *Teshuvah*.” Indeed, the “days of *Teshuvah*” are described as being “between Rosh HaShanah and Yom Kippur.” [The dimensions of] Rosh HaShanah and Yom Kippur that are included in the “days of *Teshuvah*” are the lower dimensions of these days. The fundamental aspects of Rosh HaShanah and Yom Kippur transcend the Divine service of *teshuvah*.

די פלוגתא צווישן רבי און רבנן איז: ווי אזוי קען מען צוקומען צו דער כפרה פון “עיצומו של יום”. רבי האלט, אז ווי נאר עס קומט דער טאג פון יום כיפור איז שוין מאיר דער “עיצומו של יום” - אפילו ווען א איד טוט ניט קיין תשובה - און דער “עיצומו של יום” אליין איז מכפר אויף זיינע עבירות; און די רבנן האלטן, אז בכדי צו קענען צוקומען צו דער כפרה פון “עיצומו של יום”, דארף זיין עבודת התשובה, און דאן, האט מען אויך די כפרה פון “עיצומו של יום”, וואס איז פיל העכער און גרעסער ווי די כפרה וועלכע מען האט דורך תשובה אליין. אבער הכל מודים אז “עיצומו של יום מכפר”.⁴

דערמיט וועט מען אויך פארשטיין⁵ וואס די גמרא זאגט אויפן פסוק דרשו הוי' בהמצאו - “אלו עשרה ימים שבין ר”ה ליוה”כ”, וואס פון דער גמרא איז פארשטאנדיק, אז כאטש אויך די טעג פון ראש השנה און יום כיפור גייען אריין אין די עשרת ימי תשובה (“אלו עשרה ימים”), באשטייט אבער ניט זייער עיקר ענין אין דעם וואס זיי זיינען ימי תשובה (“שבין ר”ה ליוה”כ”): דאס וואס זיי גייען אריין אין די עשרת ימי תשובה איז א נידעריקערע דרגא פון ראש השנה און יום כיפור; און זייער אייגענער ענין איז העכער דערפון:

5. Note *Derech Mitzvosecha*, *Mitzvas Eglah Arufah*, which explains our Sages’ position slightly differently.

6. See *Likkutei Sichos*, Vol. 27, p. 125ff., which explains in depth the difference of opinion between Rebbe and the Sages.

7. *Rosh HaShanah* 18a. See at length the *sichah* on Rosh HaShanah in this series.

8. *Yeshayahu* 55:6.

The fundamental aspect of Rosh Ha-Shanah is the crowning of G-d as King.⁹ The fundamental aspect of Yom Kippur is the atonement brought about by the essence of the day — an endowment granted every Jew from above that is not measured according to his service of *teshuvah*.

דער עיקר פון ר"ה איז - "תמליכונג עליכם", און דער עיקר פון יום כיפור איז - "עיצומו של יום מכפר", די כפרה פון דעם טאָג, וועלכע מען גיט מלמעלה צו יעדער אידן, וואָס זי איז ניט אויסגעמאָסטן לויט זיין עבודת התשובה.

Three Levels of Connection

Atonement means more than withholding punishment for a person's sins. The implication is that all blemishes and taints brought about by sin are wiped away from the person's soul.¹⁰ And in a consummate sense, atonement means not only that no trace of sin remains, but that the sin itself is transformed and becomes considered a merit.¹¹

Explanation is necessary: We can understand how this dynamic operates when a Jew repents and feels remorse for the sins he has committed. His regret eradicates the pleasure he experienced at the time of sin, and this purifies and washes away the traces of evil from his soul.¹²

What's more, the distance created by his sin spurs his soul to a greater thirst for G-dliness. For this reason, after its transformation through *teshuvah*, the sin is considered a merit.¹³

ב. כפרה מיינט ניט בלויז אַז דער מענטש ווערט ניט באַשטראַפּט פאַר זיין חטא, נאָר אויך אַז עס ווערט אַפּגעווישט פון זיין נפש דער פּלעק און פּגם וואָס איז געוואָרן דורכן באַגאַנגענעם חטא; און נאָך מערער: תּכלית הכּפּרה איז - אַז ניט בלויז וואָס עס בלייבט ניט איבער קיין רושם פון די עבירות, נאָר ביז אַז די זדונות אַליין ווערן איבערגעקערט און פאַררעכנט ווי זכּיות.⁷

דאָרף מען פאַרשטיין: ווען אַ איד טוט תּשובה און ער האָט חרטה אויפן חטא וואָס ער האָט געטאָן, רייסט ער דערמיט אַרויס דעם געשמאַק וואָס ער האָט געהאַט ביים טאָן די עבירה⁸ און דורך דעם ווערט פון אים אַפּגערייניקט און אַפּגעווישט דער רע (און ווייל זיינע פּריערדיקע עבירות האָבן אים צוגעבראַכט צו באַקומען אַ גרעסערן צמאון צום איבערשטן, ווערן זיי דערפאַר פאַררעכנט פאַר זכּיות).⁹

9. *Rosh HaShanah* 16a; 34b. See the *sichah* for Rosh HaShanah in this series, where this concept is explained.

10. *Tanya, Iggeres HaTeshuvah*, ch. 1. Sin taints a person's soul and hampers its ability to connect to G-d. Similarly, it creates obstructions in the spiritual realms that hinder such a connection. *Teshuvah* taps a deeper

level of the soul whose revelation washes away these blemishes and breaks through these obstructions.

11. *Yoma* 86b.

12. See *Derech Mitzvosecha*, p. 38b, which describes this as the process of purging "the soul of the *kelipah*," and the act of confes-

sion as "destroying the body of the *kelipah*."

13. *Tanya*, ch. 7. As the Alter Rebbe explains there, after the person reaches the level of *teshuvah* motivated by love, his sins are considered as merits because the distance his sins created was the spur that motivated his intense desire to reconnect with G-d.

But when atonement is brought about by “the essence of the day,” without the person’s *teshuvah*, how can it result in such a process of inner purification? It is possible to understand that the person will be absolved and not subjected to punishment because such atonement was granted, but how can the blemishes to the soul that sin creates be purified?

This question applies even according to our Sages, who maintain that *teshuvah* is required, for as explained earlier, they also agree that the atonement of Yom Kippur has a more encompassing effect than the Divine service of *teshuvah*. Surely, this question applies according to Rebbe who maintains that Yom Kippur brings about atonement even without *teshuvah*.

The above questions can be resolved by understanding the various levels of connection the Jews share with G-d:

a) A bond that is established through the Jews’ observance of G-d’s commandments and the acceptance of the yoke of Heaven, committing themselves to do whatever G-d commands.

b) Like the bond that exists between a father and a child, there is an inner bond that connects a Jew to G-d that is loftier and deeper than the connection established by fulfilling the commandments and accepting the yoke of His sovereignty.¹⁴ This inner connection is expressed by the fact that even a Jew who has violated G-d’s commandments and cast off the yoke of Heaven will feel distress and

ווי אזוי ווערט אָבער אָפּגעווישט און אָפּגערייניקט דער רע פון דעם מענטשן דורך “עיצומו של יום”, אָן זיין תשובה טאָן? מען קען פאַרשטיין, אָז “עיצומו של יום” זאָל זיין אַ כפרה אָז מען זאָל אים ניט מעניש זיין, ווייל יום כיפור נעמט אַראָפּ דעם עונש אויף עבירות, ווי אזוי אָבער און מיט וואָס ווערן אַראָפּגענומען די גגמים פון נפש האדם (ווי געזאָגט, איז דאָך אויך לויט די רבנן וועלכע האַלטן אַז עס פאָדערט זיך תשובה, איז די כפרה פון יום כיפור גרעסער פון דער פעולת התשובה וואָס דער מענטש האָט געטאָן, און בפרט לדעת רבי, אַז יום כיפור איז מכפר אויך אָן תשובה)?

דער ביאור אין דעם:

אין דעם פאַרבונד פון אַ אידן מיטן אויבערשטן זיינען דאָ כמה מדריגות: (א) דער פאַרבונד מיט דעם אויבערשטן דורך דעם וואָס דער איד איז מקיים דעם אויבערשטנס מצוות און ער טראָגט אויף זיך דעם עול מלכות שמים, אַז ער איז גרייט צו אויספאָלגן אַלץ וואָס דער אויבערשטער הייסט. (ב) דער אינעווייניקסטער פאַרבונד פון אַ אידן מיטן אויבערשטן וואָס איז העכער און טיפער פון דעם פאַרבונד דורך קיום המצוות און קבלת עול מלכות שמים, און אַט־דער פנימיות־דיקער פאַרבונד דריקט זיך אויס אין דעם, וואָס אויך דאן, ווען ער האָט עובר געווען אויף דעם אויבערשטנס ציווי און פון זיך אַראָפּגענומען דעם אויבערשטנס יאָך - עגבערט עס אים, עס פאַרדריסט

14. In the analogy, the connection between a father and his son is not dependent on their conduct to each other,

but rather bonds them inherently. Similarly, in the analogue, regardless of a Jew’s degree of observance, he

will always be motivated by his innate connection to G-d.

remorse as a result. Ultimately, these feelings will motivate him to turn to G-d in *teshuvah*.

Because *teshuvah* comes from a deeper level of connection within the soul than that established through the observance of the *mitzvos*, it has the power to break through the barriers and remove the spiritual blemishes that sin causes.¹⁵ Sin weakens the soul's revealed bond with G-d. *Teshuvah* reveals an inner connection that enables a bond with G-d to be reestablished.

Nevertheless, even this inner connection has a certain limit that is measured in the person's expression of *teshuvah*.¹⁶

c) An essential bond that unites the essence of the soul and G-d's Essence. This bond knows no measure or limits whatsoever and is too lofty to be manifest through any mode of expression, even *teshuvah*.

This level of connection cannot be established through our activities and Divine service, for all mortal activities, however lofty, have a certain limit. Instead, it is an innate, natural connection possessed by every Jew stemming from the essence of his soul, which is "an actual part of G-d from above."¹⁷

אים, און ער טוט תשובה אויף דעם; און מצד דעם טאָקע, וואָס תשובה קומט פון אָט-דעם פאַרבונד וואָס איז טיפער בנפש ווי די התקשרות דורך קיום המצוות, האָט תשובה בכח צו צעברעכן און אַראָפּצונעמען די פגמים בנפש וואָס האָבן זיך געשאַפן דורך עבירות וועלכע האָבן אָפּגעשוואַכט זיין גלוי'דיקן פאַרבונד.¹⁰ אָבער פונדעסטוועגן איז אויך דער פנימיות'דיקער פאַרבונד אַ באַגרענעצטער, וואָס קען זיך אויסמעסטן אין דער תנועה פון תשובה. (ג) די עצמיות'דיקע התקשרות פון עצם הנשמה מיט עצמותו יתברך. אָט דער פאַרבונד האָט ניט אויף זיך קיינע מדידות והגבלות און איז העכער פון צו קענען זיך אויסדריקן אין וועלכער עס איז תנועה, אפילו ניט אין דער תנועה פון תשובה. און די התקשרות קען ניט ווערן אויפגעטאָן דורך פעולות און עבודות - ווייל אַלע פעולות פון מענטשן, ווי הויך זיי זאָלן זיין, האָבן זיי דאָך אַלץ עפעס אַ מדידה - נאָר דאָס איז פאַראַן ביי יעדער אידן בטבע, מצד זיין עצם הנשמה, וואָס איז אַ "חלק אלקה ממועל ממש",

15. Similarly, in the spiritual realms, *teshuvah* reaches a level above G-d's desire for the observance of the *mitzvos* (*Likkutei Torah, Vayikra*, p. 26c; *Derech Mitzvosecha, Mitzvas Vidui U'Teshuvah*; et al). See the maamar entitled *Al Kein Karu*, 5713 (*Toras Menachem, Sefer HaMaamarim Melukat*, Vol. 3, p. 65, translated in *Lessons in Sefer HaMaamarim, Festivals*, Vol. 1), which explains that the Torah and its *mitzvos* reflect G-d's will. *Teshuvah*

reaches the level of *Baal haratzon*, "the Master of the will," from which atonement for transgression of His will can be granted. See footnote 20, below.

16. *Teshuvah* involves a desire to reconnect to G-d from afar. The person senses his distance from G-d and seeks to reconnect with Him.

By contrast, with regard to the third level to be described, the person does not feel any distance or separation. He is conscious of his essential bond with

G-dliness.

On the second level, a person feels his own identity. Although he is separate from G-d, he senses an inherent connection and, therefore, seeks to bond with Him.

On the third level, he does not feel as a separate entity at all. He sees himself as no more than an extension of G-dliness.

17. *Tanya*, ch. 2.

Even while encloded in the body, the soul “clings and cleaves to You, its oneness affirming Your oneness.”¹⁸

Since this level of connection transcends all measure and form, just as it cannot be established through our Divine service, it cannot be weakened or impaired by a lack of service, or even by sin. No blemish or sin can affect this level of connection.

This is why “the essence of the day brings about atonement.” On Yom Kippur, the essential bond every Jew shares with G-d surfaces. When this bond is manifest, all blemishes fall away as a matter of course.

(As mentioned above, the difference between the views of Rebbe and the Sages hinges on whether *teshuvah* is necessary to reveal this level. They both agree that it is not *teshuvah* which brings about the atonement of Yom Kippur, but rather that atonement stems from the essence of the day.)

On the levels of the soul where sins can have an effect and cause a blemish, atonement must be achieved through a person's work.¹⁹ He must actively turn to G-d in *teshuvah*. Doing so brings about a parallel movement in the spiritual realms, engendering a deeper connection with G-d that breaks through and removes any obstacles that might prevent such a bond.

The atonement brought about by Yom

און אויך איצט (בגוף) איז זי “חבוקה ודבוקה בך, יחידה לייחדך.”

וויבאלד אַז די התקשרות איז העכער פון אַלע מדידות און ציורים, איז פונקט ווי זי קען ניט געשאפן ווערן דורך עבודה, אַזוי קען מען זי אויך ניט שוואַכער מאַכן אָדער פוגם זיין אין איר דורך העדר העבודה אָדער דורך עבירות. אין דער מדרגה פון התקשרות דערגרייכן ניט קיינע פגמים און חטאים. און דערפאַר איז “עיצומו של יום מכפר,” ווייל יום כיפור ווערט נתגלה ביי יעדער אידן דער עצמית'דיקער פאַרבונד פון זיין עצם הנשמה מיט דעם אויבערשטן, און בשעת עס ווערט נתגלה די מדרגה, פאַלן במילא אַפּ אַלע פגמים (די פלוגתא פון רבי ורבנן איז נאָר, צי עס פאַדערט זיך תשובה בכדי עס זאָל נתגלה ווערן די מדרגה. אַלע זיינען אָבער מודה, אַז די כפרה פון יום כיפור ווערט ניט אויפגעטאָן דורך תשובה, נאָר “עיצומו של יום” איז מכפר פון זיך אַליין).

אין יענע מדרגות וואו די חטאים האָבן דערלאַנגט און פוגם געווען,¹¹ דאָרט דאַרף מען אַרײַנפאַן אַ כפרה, און דאָס קומט דורך תשובה, וואָס שאַפט ביי דעם מענטשן, און דורך דעם אויך למעלה, אַ טיפערן פאַרבונד צווישן אים מיטן אויבערשטן, וואָס צעברעכט און נעמט אַראָפּ אַלץ וואָס שטערט צו דער התקשרות. אָבער די כפרה פון

18. Sukkos liturgy. In that context, the concluding phrase is generally translated as “the one people affirming Your oneness.”

19. See *Likkutei Sichos*, Vol. 4, p. 1097, note 31, which states that the fact that a person who repents

reaches a level loftier than that of a perfect *tzaddik* leads to the conclusion that the blemish caused by sin also affects a level of the soul loftier than that realized by a perfect *tzaddik*. Sin does not merely affect the revealed levels of the

soul - those brought into expression by a perfect *tzaddik* - it blemishes the soul's deeper levels that are above revelation in one's ordinary experience. *Teshuvah*, however, taps even deeper levels of soul and enables even these inner blemishes to be healed.

Kippur is of a different nature. It results from the revelation of a level within G-dliness and the soul where there is no possibility for a blemish to exist, as explained above.²⁰

יום כיפור ווערט דורך דעם וואָס עס איז מאיר אַזאָ דרגא וואו ס'איז מלכתחילה ניטאָ קיין פגם, כנ"ל.¹²

The Beginning and the End

It thus follows that the beginning of the Ten Days of *Teshuvah*, Rosh HaShanah, and the conclusion of these days, Yom Kippur, both feature an essential dimension of Divine service – the expression of the bond between the essence of the soul and G-d – that transcends the service of *teshuvah* that characterizes them. On Rosh HaShanah, this is expressed through our coronation of G-d and His choice of us, and on Yom Kippur, it is expressed in the atonement brought about by “the essence of the day.”²¹

ג. לויט דעם קומט אויס אז דער אָנהויבס פון די עשי"ת - ר"ה, און דער סיום וחיותם פון עשי"ת - יו"כ, גלייכן זיך אויס דערמיט וואָס אין ביידן אין פאַראַן זייער ענין העצמי, וואָס איז העכער פון בחינת התשובה וואָס אין זיי - די התקשרות פון עצם הנשמה מיטן אויבערשטן. ראש השנה קומט עס אַרויס בגילוי אין דעם ענין פון "תמליכוני" און "יבחר לנו", און יום כיפור - אין "עיצומו של יום מכפר".¹³

20. These two levels – *teshuvah* and Yom Kippur – parallel the differences between the Torah's advice to a sinner (*Yalkut Shimoni, Tehillim, remez 702*), “Let him bring a guilt offering, and thus receive atonement,” and that given by the Holy One, blessed be He, “Let him turn to Me in *teshuvah* and, thus, receive atonement.” (See also the letter of Tishrei 8, 5712 printed in *Likkutei Sichos*, Vol. 4, p. 1359.)

Although the course of action suggested by the Torah also involves *teshuvah*, for only then does the sacrifice bring atonement, nevertheless, on this level, the effects of the person's *teshuvah* is measured, only causing his willful sins to be considered as unintentional. This enables the sacrifice to be effective because a sacrifice can bring about atonement for unintentional sins. (See end of

sec. 4 of the *maamar* entitled *VeChol Adam*, delivered by the *Tzemach Tzedek, Or HaTorah, Devarim*, Vol. 3, p. 1557ff.)

However, the atonement achieved in this manner is not complete, for the *teshuvah* that the Torah advises relates to the level of G-d's will as expressed in the Torah. True, since the Torah relates to the middle vector that reveals levels which transcend the structure of *Seder HaHishtalshelus*, the chainlike order of the Spiritual Cosmos, it empowers a level of *teshuvah* that reaches “the depth of His will,” or the level of “the Master of the will.” Hence, it can bring about atonement even when one transgressed G-d's will. (See the *sichah* for Rosh HaShanah in this series, footnote 8.) Nevertheless, it still relates to the structure of *Seder HaHishtalshelus* and thus has a measure. Accordingly, the degree of atonement it brings about is

also measured.

The *teshuvah* prompted by the Holy One, blessed be He, that is loftier than the Torah stems from an essential delight that transcends G-d's will entirely, like the atonement of Yom Kippur. This level has no limits. Thus, it atones for even purposeful transgressions, and indeed, even transforms them into merits.

21. The connection between the essential dimension of our Divine service of Rosh HaShanah and Yom Kippur is expressed by the conclusion of the middle blessing of the *Shemoneh Esreh* on Yom Kippur, which praises G-d as “the King who pardons and forgives,” implying that the pardon granted on Yom Kippur stems from G-d's Kingship that was renewed by the Jews' service on Rosh HaShanah.

Rosh HaShanah is a three-dimensional holiday because, in addition to this essential quality, the day is also characterized by *teshuvah* (and is therefore included among the Ten Days of *Teshuvah*), and a specific *mitzvah*, the sounding of the *shofar*. Similarly, Yom Kippur possesses these three dimensions:²² the expression of the essence of the soul, as evidenced by the atonement brought about by the essence of the day, the *teshuvah* of Yom Kippur, for Yom Kippur is also one of the Ten Days of *Teshuvah*, and the *mitzvos* performed on Yom Kippur: the *mitzvah* of fasting and self-affliction²³ and also the *mitzvah* to repent and confess.²⁴

און פונקט ווי אין ראש השנה, איז אויסער דעם ענין העצמי פון ר"ה - "תמליכוני", התקשרות פון עצם הנשמה - איז אין עם אויך פאראן דער ענין התשובה (וואס דעריבער גייט ראש השנה אריין אין חשבון פון עשרת ימי תשובה) און ענין המצוה (שופר), אזוי זיינען אויך אין יו"כ פאראן די אלע דריי ענינים¹³: עצם הנשמה - "עיצומו של יום מכפר", תשובה פון יום כיפור (וואס דערפאר איז יום כיפור פון די עשי"ת) און מצוה דיו"כ, די מצות התענית וכו', און אויך די מצות התשובה והידידות¹⁴.

Not to Disturb the Connection

There is another parallel between Rosh HaShanah and Yom Kippur. As mentioned regarding Rosh HaShanah,²⁵ although the Divine service involved in *teshuvah* and crowning G-d²⁶ is far loftier than the act of sounding the *shofar*, that act, the "*mitzvah* of the day," also gives expression to these inner services. So too regarding Yom Kippur, the expression of the essence of the soul brought about by "the essence of the day" finds an echo in the *mitzvos* observed: fasting and self-affliction,²⁷ refraining from work, and celebrating the holy day.

ד. אין נאך א זאך גלייכן זיך אויס יו"כ און ר"ה:

פונקט ווי ראש השנה קומט צום אויסדרוק דורך די מצוה פון ר"ה, וואס מצות היום בשופר, אויך בחינת התשובה און בחינת "תמליכוני"¹⁴, כאטש זיי זיינען פיל העכער פון דער מצוה - אזוי איז אויך ביי יום כיפור: דער גילוי פון עצם הנשמה דורך "עיצומו של יום" דריקט זיך אויס אין די מצוות פון יום כיפור: עינוי¹⁵, ניט טאן מלאכה און מקרא קודש.

22. See *Likkutei Sichos*, Vol. 19, p. 350ff., which explains that these three dimensions are also expressed on the holiday of Sukkos.

23. See the Alter Rebbe's *Shulchan Aruch*, sec. 611:2, where he explains that the Torah uses the expression *va'anisem es nafshoseichem*, "you shall afflict your souls," to describe the *mitzvah* of Yom Kippur. This self-affliction includes refraining from eating, drinking, washing, anointing oneself, wearing shoes, and marital intimacy.

24. See *Rambam, Mishneh Torah, Hilchos Teshuvah* 2:7, which states: "Everyone is obligated to repent and confess on Yom Kippur." Significantly, *Rambam* states this law in *Hilchos Teshuvah*, and not in *Hilchos Shevisas Asor*, which relates the laws of Yom Kippur, even though it is one of the laws that we must fulfill on Yom Kippur, because this obligation is above the level of *mitzvos*. It thus parallels the aspect of *teshuvah* alluded to by

the sounding of the *shofar*, which is mentioned in *Hilchos Teshuvah*, not in *Hilchos Shofar*. See the *sichah* for Rosh HaShanah in this series which explains this concept in detail.

25. See the *sichah* on Rosh HaShanah in this series.

26. See the communal letter for Rosh HaShanah, 5724, printed in *Likkutei Sichos*, Vol. 4, p. 1354ff.

27. See the *maamar* entitled *Vihu KiChasan*, 5657, sec. 17, which

For this reason, the *Talmud* states¹ that even Rebbe, who maintains that the essence of the day atones even without the influence of *teshuvah*, agrees that this does not apply regarding transgressions of the commandments applying to Yom Kippur itself. If a person does not fast on Yom Kippur, the essence of the day does not atone for this sin. Since it is the essence of the day which causes the person's failure to fast to be considered a sin, that same factor cannot serve as the agent of atonement for this sin.²⁸

אף על פי כן זאגט די גמרא¹, אז אויך רבי, וואס ער האלט אז "עיצומו של יום" איז מכפר אפילו אן תשובה, איז ער אבער מודה אז אויף די עבירות פון יו"כ גופא איז ער ניט מכפר: אויב ער האט ניט געפאסט יום כיפור וכו' איז אויף דעם דער "עיצומו של יום" ניט מכפר, ווייל עיצומו של יום¹⁵ מאכט דעם ניט פאסטן פאר אן עבירה איז ניט שייך אז ער גופא זאל אויף דעם מכפר זיין.¹⁶

Within the Holy of Holies

The Jews' essential bond with G-d was also reflected in the service of the *Kohen Gadol* on Yom Kippur. One of the fundamental elements of that service was his entry into the Holy of Holies. Concerning this entry it is written,²⁹ "No man shall be in the Tent of Meeting." The *Talmud Yerushalmi* states³⁰ that this restriction applies even to those about whom it is said,³¹ "the likeness of their face is like the face of a man" – i.e., the holy *chayos*, the highest level of angels.³² When the *Kohen Gadol* enters the Holy of Holies, even these sublime angels may not be present.

ה. ענין הנ"ל געפינען מיר אויך אין דער עבודה פון כה"ג אין יו"כ: מעיקרי העבודה פון כה"ג אין דעם טאג איז געווען זיין אריינגיין אין קדש הקדשים, וואס וועגן דער כניסה שטייט אין פסוק¹⁷ "וכל אדם לא יהי באוהל מועד", זאגט אויף דעם דער ירושלמי¹⁸ "אפילו אותן שכתב בהן ודמות פניהם פני אדם", אפילו ביי די וועלכע עס שטייט "ופניהם פני אדם" – וואס דאס שטייט דאך בא' חיות הקודש, מלאכים היותר נעלים¹⁹, אויך זיי האבן זיך דאן ניט געקענט געפינען אין קדש הקדשים.

states that the self-affliction of Yom Kippur taps a loftier level of G-dliness than *teshuvah*.

28. To cite a parallel concept: Our Sages teach (*Berachos* 59a, *Rosh HaShanah* 26a), "An accuser cannot become a defender." See the comments of the *Tzafnas Panei'ach* to *Rambam*, *Hilchos Yibbum* 4:20.

A question may, however, be raised from the interpretation (*Tanya*, *Iggeres HaTeshuvah*, ch. 11) of our Sages' statement (*Yoma* 85b), "One who says, 'I will sin

and then repent,' is not given the opportunity of repenting." In *Tanya*, it is explained that although one is not "given the opportunity," if he presses the matter and creates an opportunity, his *teshuvah* is accepted.

It is possible to say that this differs from the present situation because the *teshuvah* of a person who "presses the matter" is on a loftier level. This, however, is not the place for an extended discussion of this matter.

29. *Vayikra* 16:17.

30. *Yoma* 1:5. See also the *Zohar*, Vol. III, p. 66b and Vol. I, p. 208b, and the conclusion of the *maamar* entitled *VeChol Adam* cited in footnote 20 above.

31. *Yechezkel* 1:10.

32. *Rambam*, *Mishneh Torah*, *Hilchos Yesodei HaTorah* 2:7. See, however, *Zohar*, Vol. II, p. 43a. See also *Tanya*, ch. 39. {*Tanya* cites *Raya Mehemna* [this apparently refers to the *Zohar*, Vol. III, p. 225a] and *Etz Chayim* (apparently, *Shaar* 50, ch. 7).}

The implication is that the sacrificial service of Yom Kippur reveals the essential bond between G-d and the Jewish people, as represented by the *Kohen Gadol* who serves as their agent, the level of which it is said, "Israel is alone with G-d."³³

Moreover, the *Kohen Gadol* would enter the Holy of Holies in the era of the Second *Beis HaMikdash* as well, a time at which the Holy Ark was no longer there. Implied is that the *Kohen Gadol* entered into a bond with G-d that was above even the level of engraved letters on the Tablets, the highest level of the Torah.³⁴

There is a level of *teshuvah* that relates to the Torah and a level of *teshuvah* above the Torah. The difference between the two²⁰ is that the *teshuvah* relating to the Torah reflects a revealed level of the soul and relates to the revealed levels of G-dliness. True, even the level of *teshuvah* relating to the Torah is above the level of the Torah itself. For that reason, *teshuvah* can atone for blemishes in the observance of the Torah's 613 *mitzvos* — including even the *mitzvah* of Torah study.

Nevertheless, the *teshuvah* that relates to the Torah reflects dimensions of the soul and of G-d which are revealed. The *teshuvah* which transcends the Torah, by contrast, points to the way in which the soul is bound up with G-d's essence and is above all revelation.

In the time of the *Beis HaMikdash*, the Jews' essential bond with G-d was revealed through the entry of the *Kohen Gadol* into the Holy of Holies on Yom Kippur. Our Sages teach³⁵ that our prayers take the place of the sacrifices. As such, it is our Yom Kippur prayers that express this connection today.

דאס הייסט, אז די עבודה פון יום כיפור האט מגלה געווען די פאראייניקונג פון אידן (וואס דער כה"ג איז דאך געווען דער שליח פון כלל ישראל) מיטן אויבערשטן, "ישראל ומלכא בלחודוהי" - נאך דער אויבערשטער מיט אידן אליין.

נאך מערער: דער אריינגיין פון כה"ג אין קדש הקדשים איז דאך געווען אויך אין בית שני, וואס דאן איז שוין דער ארון דארט ניט געווען. איז דאך דערפון פארשטאנדיק אז דאס איז א כניסה אין אזא ארט און דרגא וואס איז נאך העכער פון תורה (אפילו ווי תורה שטייט אין אותיות החקיקה - לוחות)²⁰. דער חילוק פון תשובה שע"י התורה ביז תשובה שלמעלה מהתורה איז²¹, אז תשובה שעל ידי התורה איז בחינת גילוי לבד - הגם אז תשובה איז העכער פון תורה, וואס דעריבער העלפט דאך תשובה אויך אויף די פגמים פון תרי"ג מצוות התורה (כולל מצות ת"ת), איז זי דאך בבחינת גילוי, און תשובה שלמעלה מהתורה, איז די פאראייניקונג מיט עצמות, העכער פון גילוי.

און אזוי ווי בזמן הבית איז די התקשרות עצמית צווישן נשמות ישראל מיט דעם אויבערשטן געווארן דורך דער כניסה פון כה"ג אין קדש הקדשים ביום הכיפורים, אזוי דריקט זיך אויס דער ענין איצטער אין די תפלות פון יום כיפור, ווארום תפלה איז במקום עבודת הקרבנות:

33. See *Zohar*, Vol. III, p. 32a.

34. See *Likkutei Sichos*, Vol. 3, p.

1013ff. In the Holy Ark, were contained the Tablets on which the Ten

Commandments were engraved.

35. *Berachos* 26b.

To explain: Yom Kippur is the only day of the year on which we are obligated to recite five different prayer services. These five services reflect the five levels of the soul: *nefesh*, *ruach*, *neshamah*, *chayah*, and *yechidah*.³⁶ *Neilah*, the fifth prayer service, which is recited only on Yom Kippur, gives expression to the level of *yechidah*, the aspect of the soul which is bound to G-d with singular oneness. At this level, nothing is of concern except G-d and the souls of Israel.

This is the meaning of the word *neilah* — that all the gates are locked; no one else is allowed in. The Jewish people are alone with G-d.

Although this degree of connection is primarily revealed in the *Neilah* prayer,³⁷ in a more general sense it applies throughout the day of Yom Kippur,³⁸ for Yom Kippur is “a day on which five prayer services are required.”³⁹ Although each service has its time (the evening service, the morning service, etc.), the entire day is “a day on which five prayer services are required,” i.e., the fifth level, the level of *yechidah* shines throughout the day.

יום כיפור איז דער איינציקער טאָג פון יאָר ווען מען איז מחוייב דאָוונען חמש תפלות. די פינף תפלות זיינען כנגד די פינף מדריגות פון נשמה - נפש רוח נשמה חי' יחידה.²² די פינפטע תפלה, וואָס מען איז מתפלל נאָר יום כיפור, די תפילת נעילה, ווערט אין איר נתגלה בחינת היחידה שבנשמה, ווי זי איז פאַראייניקט מיטן אויבערשטן, וואָס דאָרטן האָבן ניט קיין אָרט קיין זאך אויסער דער אויבערשטער מיט אידן. און דאָס איז דער טייטש פון "נעילה" - מען פאַרשליסט אַלע טויערן, און מען לאָזט אַהין קיינעם ניט אַריין; דאָרט געפינען זיך בלויז אידן מיט עצמותו יתברך.

און הגם אַז בעיקר ווערט אָט די בחינה אַנטפלעקט אין תפלת נעילה²³, איז אָבער בכללות²⁴ די בחי' פאַראַן אויך דעם גאַנצן טאָג פון יום כיפור. ווי דער לשון איז: "יום שנתחייב בחמש תפלות", אַז דער טאָג, אַלס גאַנצער, איז מחויב אין חמש תפלות. דאָס מיינט, אַז כאַטש יעדער זמן איז מחוייב אין זיין תפלה (ביי נאָכט מעריב, אינדערפרי שחרית א.א.וו.), פונדעסטוועגן איז עס אַ "יום שנתחייב בחמש תפלות" - ווייל בכללות איז עס אַ יום ווען ס'איז מאיר בחינת "חמש" - בחינת יחידה.

(ממאמר ד"ה וכל אדם

ושיחת שמחת ביה"ש תשכ"ג)

36. *Likkutei Torah, Bamidbar*, p. 81b.

37. For that reason, the fundamental aspect of the atonement of Yom Kippur is granted at the conclusion of the day (see *Taanis* 26b; *Likkutei Torah, Devarim*, p. 39d). See also *Kuntres HaAvodah*, sec. 5, p. 34, which speaks about the souls of even unrefined people be-

ing aroused at "special times, e.g., the time of sounding the *shofar*, and *Neilah* on Yom Kippur."

38. We find a parallel to this phenomenon with regard to *Shabbos* — this is indeed fitting, because Yom Kippur is described (*Vayikra* 23:32) as *Shabbos Shabbason*. *Shabbos* is characterized by the quality of *oneg*, "delight," as it is written

(*Yeshayahu* 58:13): "You shall call *Shabbos*, 'A delight.'" This applies to *Shabbos* as a whole. Nevertheless, the ultimate level of *oneg*, the level described as *raaveh dichol raavin*, is revealed at the conclusion of the day. See the *Siddur Im Dach, Derushei Seudos Shabbos*.

39. Cf. *Shabbos* 24b.

- (1) שבוועות יג, א ויש"נ.
 (2) רמב"ם הל' תשובה פ"א, ה"ג. הל' שגגות פ"ג, ה"י. הובא בשו"ע אדה"ז סתר"ז, סט"ז.
 (3) וכמ"ש הרמב"ם שם ה"ג וד' "ועצמו של יום הכפורים מכפר" - אף שפסק כרבנן.
 (4) וצ"ע בדרמ"צ מצות עגלה ערופה.
 (4*) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 125 ואילך, בבאור פלוגתת רבי ורבנן.
 (5) ראה בארוכה לקו"ש ח"ד ע' 1144 ובהנמנן שם.
 (6) אגה"ת פ"א.
 (7) ימא פו, ב.
 (8) נפש הקליפה. וע"י היודי דברים - גוף הקליפה (דרמ"צ לח, ב).
 (9) תניא פ"ז.
 (10) וגם למעלה - התשובה מגעת בבחי' שלמעלה מרצון דמצות, כמבואר בלקו"ת אחרי כו, ג. דרמ"צ מצות וידוי ותשובה. ובכ"מ.
 (11) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1097 הערה 31 דמזה שע"י תשובה על עבירות מגיע למעלה ממקום צ"ג משמע שגם הפגם מגיע למעלה ממקום צ"ג.
 (12) וב' בחינות אלו תשובה ויו"כ הם בדוגמת החילוק שבין מענה התורה יביא אשם ויתכפר לו למענה הקב"ה יעשה תשובה כו' (ראה גם מכתב ח תשרי תשי"ב, נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1359) - דאף שגם מענה התורה יביא אשם - הו"ע התשובה, דאז דוקא מכפר הקרבן, מ"מ ע"י התשובה דבחי' זו
- נעשים הודונות רק כשגגות (ואז מהני הקרבן שע"י הקרבן מתכפר שוגג זה (ראה ד"ה וכל אדם להצ"צ ספ"ד - אוה"ת יוהכ"פ ע' א' תקנו ואילך)), אבל אינו מתכפר לגמרי, (כי התשובה שע"י התורה שייכת לבחי' הרצון דתורה אלא שהיא "בעומק הרצון"; "בבעל הרצון" (ראה לקו"ש ח"ד ע' 1145 הערה 8), דלהיות שהתורה היא בקו האמצעי מתגלה על ידה בחי' שלמעלה מהשתל', אבל מ"מ השייך להשתל') ולכן יש בה מדידה כו', משא"כ התשובה דמענה הקב"ה שלמעלה מהתורה, היא מבחי' תענוג עצמי שלמעלה מהרצון לגמרי, דוגמת הכפרה דיו"כ, ולכן אין בה שום מדידות, ומכפרת גם על הודונות, ועד שהודונות נעשים כזכיות.
 (13) וכנוסח הברכה בתפלת יו"כ "מלך מוחל וסולח", שהמחילה וסליחה דיו"כ באה מהבחינה ד"מלך" - "תמליכוני" - שבר"ה.
 (13*) וראה לקו"ש ח"ט ע' 350 ואילך גם לענין סוכות.
 (14) ראה רמב"ם הל' תשובה פ"ב, ה"ז: חייבים הכל לעשות תשובה ולהתודות ביוה"כ. - וענין זה, כתב הרמב"ם בהל' תשובה ולא בהל' שביתת עשור (אף שהוא מדיני יו"כ) כי הוא למעלה מענין המצות - דוגמת התשובה (שנרמז בשופר), שכתבה בהל' תשובה ולא בהל' שופר.
- 14 (*) ראה מכתב הכללי לר"ה תשכ"ד (נדפס בלקו"ש ח"ד ע' 1354).
 (15) ראה ד"ה והוא כחתן תרנ"ז פי"ז שהענינו דיו"כ מגיע למעלה מבחי' התשובה.
 (16) בדוגמת אין קטיגור נעשה סניגור. ראה צפנת פענח לרמב"ם הל' יבום פ"ה, ה"כ. ולכאורה צ"ע מהא דאחטא ואשוב אין מספיקין דייקא, אבל אם דחק כו' מקבלין תשובתו (אגה"ת פ"א). וי"ל דתשובה דדחק היא נעלית יותר. ואכ"מ.
 (17) ויקרא טז, יז.
 (18) יומא פ"א, ה"ה. וראה זח"ג סו, ב (וח"א רח, ב) ובד"ה וכל אדם הנ"ל בסופו.
 (19) רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ב, ה"ז. אבל ראה זח"ב מג, א. וראה תניא רפ"ט (ומציין שם לרע"מ - כנראה זח"ג רכה, א) - ולע"ח (כנראה ש"נ פ"ז).
 (20) ראה לקו"ש ח"ג ע' 1013 ואילך.
 (21) ראה לעיל הערה 12.
 (22) לקו"ת פנחס פו, ב.
 (23) ולכן עיקר הכפרה הוא בסוף היום (ראה לקו"ת תצא לט, ד). וראה קונטרס העבודה פ"ה (ע' לד) "ובפרט בעתים מיוחדים כמו בתק"ש ובנעילה דיוהכ"פ".
 (24) עד"ז שביהכ"פ (שבת שבתון) הוא ג"כ בשבת, שכללותו - (וקראת לשבת) - עונג, אבל רעוא דרעוין הוא בסוף היום (ראה בס' דרושי סעודות שבת).

Dedicated to the prolific lifework of
RABBI YONAH AVTZON
of blessed memory

מוקדש
להנצחת מפעל חייו הפוריים של
הרב החסיד ר' יונה אבצן ז"ל

One year ago...

Selections from Likkutei Sichos was the final project undertaken by Rabbi Yonah Avtzon, the tireless and dedicated Director of Sichos in English for over forty years. Though his health was failing and he was burdened with other responsibilities, Rabbi Avtzon saw this project as the ultimate fulfillment of the mission of Sichos in English. Unfortunately, he was not able to see the project come to completion. Today, his family and coworkers are dedicated to fulfilling this goal.

לזכות מרת קריינא מלכה שתחי'

בת שיינא דרייזא

Who goes above and beyond

לאורך ימים ושנים טובות

לרגל יום הולדתה ז' תשרי

נדפס ע"י משפחתה

Share THE ORIGINAL. IN ENGLISH.

Dear Friends,

After years of hard work, The Rebbe's revolutionary work on Torah study, Jewish life, and G-dly experience is headed for your doorstep. For the first time ever, a curated selection of THE ORIGINAL Likkutei Sichos is available IN ENGLISH.

Sefer Bereishis, the first book of this monumental series is in stores now.

PURCHASE ONLINE AT
SIE.ORG/LS

SICHOS IN ENGLISH